

Politične stvari.

Iz državnega zbora.

Druga polovica tojesenskega zasedanja bila je zelo važna pa tudi vtrudljiva, bile so razun odsekovih seja, imenoma zborovanja budgetnega odseka, obrtnega odseka, pravosodnega in pa onega za posvetovanje zakona v brambo varstvenih znamenj za obrtniške izdelke, dan za dnevom javne seje z jako mučnimi razpravami vojnega zakona.

Po dolgotrajnem posvetovanju bil je vojni zakon minuli torek dne 18. decembra sprejet brez premembe v tretjem branji. Opozicija je pri vojni postavi nagajala kolikor moč, toda nasprotovati zakonu si ni upala. Zato pa so se gospodje levičarji hotli pred prazniki še znositi nad vlado zavolj izjemne naredbe zoper anarhiste. In res: Ko zapazijo da je v torek koncem prve seje desnica večinoma razkropljena, predlagajo, da naj v prihodni seji pride v razpravo ministerska izjemna naredba zoper anarhiste, in res tudi zmagajo s predlogom z nekoliko glasovi večine. Desnica, računajoč s tem iznenadenjem, skrbela je takoj, da jo bila drugi dan dosti zastopana tudi desnica, tako da je bilo odobrenje vladine naredbe zoper anarhiste odobreno.

Razprava trajala je precej dolgo. Kot poročevalec večine deloval je Lienbacher s predlogom, da se ministerska naredba odobri, v imenu odsekove manjine pa je dr. Kopp stavil in zagovarjal predlog, zahtevati, da vlada ono naredbo kar pred prekliče.

Vršil se je toraj pravcati boj za zaupnico nasproti vladi in tu je naravno, da je bila vsa manjina z veseljem pripravljena, vladi grof Taaffe-jevi izreči najživahnejšo nezaupnico.

Kopp poiskal je iz svojih zbirk vsakovrstnih starih in obrabljenih burk in šal, da bi smešil vlado in se prikupil poslušalcem svojim, tudi Wrabetz in Kronawetter sta vboge preganjane in zatirane anarhiste slikala v najmilejših barvah, pa nazadnje je med levičarji venderle sila veliko mož, ki nikakor ne hrepene po veselji z anarhisti skupaj jesti dinamitaste češnje, ampak to poslovanje rajši prepuščajo slavni policiji in pa sodnikom in tako je tudi ta naskok levičarjev spodletel in konečno je bil sprejet predlog odsekove večine s 142. glasovi, proti 122.

Med tem je predsedništvo zbornice razpravljalo z vodji strank vprašanje, ali bi se zborovanje pred prazniki ne moglo skleniti že s to sejo, akoravno je bil rešiti še jeden nujni predlog glede pristojbinskih polajšav pri preličevanju prioritetnih dolžnih pismih. Konečno se je sklenilo to stvar rešiti koncem mesca januarja v zakonu, kateri naj bi imel veljavnost že s 1. januarjem n. l. počenši.

Tako se je omogočilo, da je bila v sredo dopoldne pričeta, zvečer $\frac{3}{4}$ sklenjena seja zadnja javna pred prazniki. Zvečer istega dne zboroval je ob $\frac{1}{2}$ 7 uri še davkovski, ob 7. uri pa budgetni odsek.

Davkovski odsek zvršil je volitev v pododsek mesta umrlega Smarževskega, dalje pa je sklenil za premembe hišnega davka potrebne statistične podatke takoj zahtevati pri vladi, tako da bode koncem mesca januarja mogoče odseku sklepati o tem vprašanju.

V budgetnem odseku odgovarjal je naučni minister na različna važna vprašanja, o katerih govorimo na drugem mestu današnjega lista.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Božič Slovincem. Z Dunaja dohaja nam zanesljivo poročilo, da se tudi Slovincem izven Kranjske prikazuje zarije boljše bodočnosti: V budgetnem odseku je namreč naučni minister Gautsch izrekel odločno voljo, da uvede začetkom prihodnega šolskega leta slovenske pararelke na c. kr. gimnaziji v Mariboru in ako moč, tudi že to leto na c. kr. gimnaziji v Gorici. Načelo sprejeto in potrjeno na Kranjskem se toraj dejansko pričinja izvajati tudi po drugem Slovenskem in to v že točno določenem obroku. Minister Gautsch, o katerem se začetkom njegovega poslovanja ni moglo poročati ničesar za Slovence ugodnega, je kakor te izjave kažejo, prišel do drugačega prepričanja, zato pa še pričakujemo, da naučni minister tudi pri ljudskem šolstvu na Koroškem, Štajerskem in Primorskem pride do izvrševanja onih načel, katera zaukazujejo državni temeljni zakoni. Glede nižje gimnazije v Kranji minister sicer ni še popustil svojega željam dežele Kranjske nasprotnega stališča, vendar pa je pokazal interesam kranjskega mesta nasproti nekoliko več srca.

† Župnik Karol Tedeschi,

starosta kranjskega duhovništva, zlatomašnik, sošolec pokojnega očeta dr. vitez Bleiweis-a, rojen na Stražiši leta 1805. umrl je minuli ponedeljek popoldne ob 1 uri po dolgoletnem bolehanju v Gorjah, kjer je krog 30 let pastiroval v blagor izročeni mu župljanov.

Pogreb enako izglednega duhovnika kot rodoljuba je danes dne 27. t. m. ter ga v grob spremljajo britke solze mnogobrojnih njegovih častiteljev in pa hvaležnost brezštevilnih ljudi, katerim je neumorno delil dobre nauke, duševne in pa gmotne podpore.

— Aleksander Dreo trgovec, predsednik hranilnice kranjske v Ljubljani umrl je minulo nedeljo v 67. letu svoje starosti za mrtvuom. Sijajen pogreb umrlega bil je sveti dan popoldne. Kolikor se trdi, zapustil je pokojni, ki ni bil oženjen, veliko premoženje ki se cenina 6—700,000 gl. Oporoke do sedaj še niso našli in ako se res ne najde, splavale bodo po vodi

vse velike nade, po katerih se je mislilo, da pripade veliko to premoženje vsaj večinoma dobrodelnim namenom.

— **Popotnikov koledar za slovenske učitelje 1889.** III. leto obsega popolni imenik ljudskih šolskih oblastev in pa učiteljev v vsih slovenskih pokrajinah, je toraj za slovenske g. učitelje zelo potrebna in zanimiva knjiga, ker prinaša razun kazala, tudi imenik to leto vpokojenih, izstopivših in umrlih učiteljskih oseb. Koledar stane 1. gl. in se dobiva pri vredniku in založniku Miha J. Nerat-u v Mariboru.

— **Imenovanje pri deželnih uradih in podpore za poškodovance po toči.** Deželni odbor je v današnjem svojem zborovanju oddajal razpisane službe pri deželni uradih ter je imenoval: a) za deželnega svetovalca g. Matija Zamida do sedaj ljubljanskega magistratnega svetovalca. pripomočnem uradu imenoval je za oficijala prvega razreda gospoda Ferdinanda Pfeifer-ja in Franc Pečnik-a, za oficijala pa Ivan Zupanc-a. Pri deželnem knjigovodstvu imenovan je bil za oficijala III. vrste Iv. Kozjek za akcesista pa g. Zvonimir Zor. Dalje podelile so se po toči poškodovanim občinam v Št. Rupertu, Studencu in Bučki na Kržčem, dalje v Črnomaljskem okraju in pa na ljubljanskem močvirji primerne podpore.

Božično drevo z obdarovanjem mladine vrši se danes v ljubljanskem Marjanišči, sirotišnici za dečke, jutri pa v Lichtenturnovi sirotišnici za sirote dekleta, vsak dan ob 5 uri popoldne.

— **Osepnice** še vedno zelo razsajajo v Krškem okraju na Dolenskem. Čuli smo glasne pritožbe, zakaj zdravstvena oblastva niso hotela omajiti kužljive bolezni, dokler še ni bila razširjena.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Minulo sredo že bila je zadnja seja državnega zbora, ne še le v četrtek, kakor je trdil naš zadnji telegram z Dunaja. Po oddanem telegramu namreč se je dognal dogovor zborniškega predsedništva s stranikami v ta namen, da je mogla odpasti za četrtek namenjena seja. Zborovanje ni pretrgano, ampak samo odloženo, zato ker odseki gosposke zbornice nadaljujejo svoje delovanje in pa ker bode moral budgetni odsek tudi svoje zborovanje kar pred zopet pričeti, da dožene posvetovanje državnega proračuna za prihodnje leto.

Takoj drugi dan, namreč dne 20. decembra razglasila je uradna „Wiener Zeitung“ cesarska pisma, s katerimi se skličevajo deželni zbori Češki, Gališki in Štajerski v kratka zborovanja.

Unajno ministerstvo naše ima, kakor se vidi mnogo skrbi zavolj dogodb na Srbskim, od koder žuga pomisljiv prevret avstrijskemu uplivu na Balkanskem polotoku.

Ogerska. — Čuje se, da se kmalu zvrši o sestavi ogerskega ministerstva. Tisza-tov namestnik v ministerstvu notranjih zadev, Wekerle, ima namreč sedaj, ko je Tisza sam denarsko gospodarstvo spravil v pravi tir, preuzeti to ministerstvo, Tisza sam pa zopet poleg predsedništva, prevzame ministerstvo notranjih zadev. Benizky ima kmalu biti imenovan za intendanta obeh narodnih gledališč.

Srbska — Ravno kar novoizvoljena „velika skupščina“ pričela je zborovanje; izbrani so v njo večinoma tako imenovani radikalci. Prvi posel ki pripade tej skupščini je sprejem nove ustave in videti je, da se vsaj pri tem poslu namerava vesti zmirno. V ustavni odsek izvoljeni so naravno tudi večinoma radikalci, to da, izmed te večine stavlja je člen predlog, da naj se oni članki ustavnega načrta, ki določujejo pravice kraljeve, sprejmo v celoti brez razprave in se je predlog tudi tako sprejel. To kaže, da se sedanja večina hoče pri kralju ohraniti v milosti. Kasneje seve ne da presoditi, ali bode trajalo soglasje med kraljem in narodnim zastopom. Izrekoma naglašajo se že sedaj zahteva, da mora to novo ustavo uvesti tudi izmed radikalne večine vzeto ministerstvo. Kot naravna posledica teh prememb na Srbskem pa se v obče smatra tudi prememba srbske unanje politike v zmyslu bližanja k Ruski.

— **Laška** imela je v parlamentu živahne razprave. Po dogovorih z Nemško zahtevala je namreč vlada izrednega kredita 140 milijonov lir za vojne namene. Narodni zastop priznal je potrebo novih žrtev za vojno, glede sredstev za pokritje stroškov pa je bil zastop z finančnim ministrom različnega menenja. In ministerski predsednik moral je na pomoč klicati duhove Viktor Emanuela, Cavourja in Garibaldi-ja, da je v to zahtevo tudi sijajno prodrli.

Afrika. — Nova poročila trdijo, da sta bila meseca avgusta preiskovalna potnika Emin paša in Stanley še živa, in da je zadnji prvemu dovel dosti zalog streliva in družih potrebščin.

Najnovejše vesti.

Z Dunaja. Na sveti večer proglasila se je zaroka najmlajše hčere cesarjeve nadvojvodice Valerije z nadvojvodom Franc Salvatorjem Toskanskim. Cesarjevič Rudolf in nadvojvodica Štefanija podasta se k novemu letu v opacijo pri Reki. — Grof Julij Andrasy imenovan je za generala kojnice, barona Peuchert-Kaufmann in Beck pa za Feldzeugmeistra.

Češka. Neimenovana gospa darovala je za češko akademijo vednosti svoto 50.000 gld.

Crna gora. — Z Gravore se brzojavlja da je tam na črnogorskem brodu Sybil umrl znan pretendent na srbski prestol princ Juri Črnojurjevič.